

וארא

נח' טבת תשפ"ו
גליון מס' 584



"והוצאתי אתכם ממצרים סבלת מצרים והצלתי... וגאלתי... ולקחתני והבאתי אתכם אל-הארץ"
(וארא ו' ד' ח')

פֶּתַח תַּפְתָּח אֶת יָדְךָ

הרב אפרים שרבי שליט"א



התורה

מבקשת מאתנו לתת יד לעני "כי פתח תפתח את ידך לו". ושואל המדרש, מדוע כפלה התורה ואמרה כי פתח תפתח? מה זה אומר פתח תפתח? משיב המדרש, שיד לא פותחים פעם אחת, יד צריך לפתוח ואפילו מאה פעמים. התורה לוחשת לכל אחד מאתנו: "איש יקר, יהי רצון שלעולם לא תגיד 'אני את שלי עשיתי'".

ואם יש בליבך חששות שאולי הצדקות והעזרה יגרמו לך להפסד או לגירעון בפרנסה, בשבילך נכתבה שורה אחת בשולחן ערוך: "לעולם אין אדם נעשה עני מן הצדקה ולא דבר רע ולא היזק מתגלגל על ידה" – איש עני לא יכול לעשות לך רע, איש עני לא יכול לקלקל לך, אם הוא כבר יכול לעשות לך משהו – זה רק לעשות לך טוב.

הנה התורה מספרת על אדם ששמו היה איוב. זה היה איש מיוחד, שידו הייתה פתוחה לכל ברמה לא רגילה כל כך, הוא היה רגיל לומר "פְּחוּץ לא ילין גר דְּלִתִּי לְאַרְחָ אֶפְתָּח" – אני לא אתן לשום אדם לישון ברחוב, אני תמיד אהיה הכתובת לכל מעוטי היכולת.

ובעקבות ידו הנדיבה, הצלחתו בעסקיו הייתה מרקיזה שחקים, וכמו שהוא התבטא כמה פעמים ואמר "בעבור שהיו דלתותי פתוחות לרווחה, היו כולם קוצרין יבשות ואני קוצר מלילות" – הסחורה שלי מעולם לא הפנתה לי את הגב. בזמן שהסחורה בשוק אצל כולם הייתה סוג ג', אצלי תמיד היא הייתה סוג א'. בתקופות הקשות שלאנשים לא הייתה עבודה בחנות, אצלי החנות אפילו לרגע לא הייתה נחה.

תתנו לעניים, גם לכם יהיה, תקימו משפחות מהעפר, גם אתכם יקימו מהעפר.

העלון טעון גניחה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

"אמר מר זוטרא, אפילו עני המתפרנס מהצדקה יעשה צדקה, שכל המקיים עצמו כך, אין מראין לו סימני עניות" – זה משפט פלאי, גם אדם שהמצב שלו בכי רע, ועובר קשיי התמודדות יומיומיים, כדאי לו שלא לפטור את עצמו מהחסד הגדול הזה, כי אם הוא יתן מקושי זה יגרום שעוד מעט הוא יתן מתוך ריווח.

ואני רוצה להגיד לכם, שאם מישוהו חושב שהיום אין עניים ואולי זה היה רק פעם, הוא לא יודע כמה הוא מפספס, לדעתי היום יש עניים יותר מפעם. לא צריך לראות מישוהו עם בגדים קרועים ולא מתקלח בשביל לקרוא לו עני, יש כל כך הרבה אנשים שנראים כמוני כמוך, ואין להם כסף לילקוטים ולמחברות לילדים, או לשלוח את הילד לטיול בבית הספר.

לפני תקופה ראיתי ילד עם נעליים שממש לרחם. אמרתי בליבי צריך לבדוק שההורים חלילה לא מזניחים אותו. מישוהו הלך לבדוק ומצא שגם האבא הולך עם נעליים אפילו יותר גרועות מאלו. הנה, מצאנו משפחה של עניים שאף אחד לא יודע עליה. מי יודע כמה יש מסביבנו שעוברים דוחק נורא ואף אחד לא מושיט יד לעזרה.

"וּצְדָקָה תַּצִּיל מָמוֹת" – עני יציל אותך מתאונות, הוא מציל מנסיעה שהייתה יכולה להיגרם חלילה באסון. ולבד מכך, צדקה מצילה מעוני, כי עוני נחשב מוות. אתה מעניק לו, תמיד יהיה לך להעניק לבית שלך, לשלם את המשכנתא, ולקנות לילדים תיקים מחברות וכלי כתיבה. הענקה כנגד הענקה.

במדרש מסופר על **רבי מאיר בעל הנס**, שהגיע למקום ושמו ממלא, שם סיפרו לו שרוב ככל האנשים במקום ההוא מתים כשהם צעירים מאוד והצער והפחד הוא גדול. אמר להם ר' מאיר "מְכַנֵּי עָלֵי אֶתְם" – אתם מזרעו של עָלֵי שהתקלל שכל יוצאי זרעו ימותו צעירים, וקשה מאוד

המשך שיחת הרב בעמ' 2



זמני השבת

הדלקת נרות
לנוהגים 40 דק'
16:22
יצאת השבת
יצאת השבת (ר"ח)
17:34
18:09
*ירושלים

7:45 שחרית (ישתבח' 8:10)
13:15 מנחה גדולה בלבד חורף/קיץ
20:30 יום א' בלבד * השיעור המרכזי עם מור הרב אפרים שרבי שליט"א
19:00 ימים א'-ד' שיעור א' (עם מסיב אברכי חסל)
19:30 ימים א'-ד' שיעור ב' עם מור הרב אפרים שרבי שליט"א
20:15 ערבית מרכזית בימים א-ה

בימות היום

שעה לפני הנץ שחרית א
7:45 שחרית מגניין מרכזי עם מור (קורבנות)
12:30 מנחה מגניין א
13:00 שיעור בהלכה ובאגדה עם ר' יונתן יגן שליט"א
14:00 תהילים לבנים ובנות
15:00 מנחה מגניין מרכזי עם מור
15:30 שיעור בהלכה עם מור
שיעור רב מקדיים
40 לפני צאת השבת
30 לפני צאת השבת
שיעור מסיילת ישרים עם מור
תפילות ערבית
בצאת השבת בדיוק

כשבת קודש

12:30 מנחה גדולה
עשרים דק' מנחה ערב שבת
לפני השקיעה לאחרונה קבלת שבת ודרשה
מפי מור הרב אפרים שרבי שליט"א

במרכז הקהוני מנחה אפרים
רח' האלמוג, ירושלים



באר החסידות

אזכרה מילואי החסידות



גלות וגאולה

פרשה

שהקב"ה מבטיח לכלל ישראל שיגאלם, "לכן אמר לבני ישראל אני ה' והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים". ופרשה זו היא הבטחה גם על הגלות האחרון שנצא ממנו בקרוב, מתחת סבלות מצרים של כל אחד ואחד, ונזכה גם ל"לקחת אתכם לי לעם".

ואף שיש לנו הבטחות אלו מכל מקום צריכים לזה גם האתערותא דלתתא שהיא העבודה של כל אחד, וכמו שכתב החידושי הרי"ם: שהתחלת הגאולה היא כשישראל ממאסים את הגלות, שכל זמן שיהודי יכול לסבול את הגלות, דהיינו שאינו מרגיש שחסר לו במה שהוא שקוע בגלות והכל נוח לו, אי אפשר להגאולה שתבוא, וזהו "הוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים" - שאוציא מכם את הרצון לסבול את מצרים, ואמאס בעיניכם את הגלות שלא תוכלו עוד לסבול אותה, ואז מתחילה הגאולה.

ולכן גם בגלות הזה עבודת



המשך שיחת הרב

לבטל את הגזירה. אמרו לו: "רבי, אנא ממך, התפלל

לבטל מעלינו את הגזירה הקשה הזו". אמר להם "הטפלו בצדקה ואתם מאריכים ימים שנאמר 'צִדְקַת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה בְּדֶרֶךְ צִדְקָה תִּמָּצֵא' - אם אתם רוצים שהילד ילך לגן בריא ויחזור בריא תעשו לעניים קניות, תמלאו להם את הארונות, והקב"ה ימלא לכם את הימים.

האמת שפעם הייתה לי הרגשה שהם תלויים בנו, היום אני מבין כמה אנחנו תלויים בהם.

יש סיפור כל כך יפה על ר' אליהו חיים זצ"ל, רבה של העיר בגדאד ואביו של הבן איש חי. אותו צדיק היה נוהג בכל מוצאי שבת להתכנסות בסדין הנקרא "עביה" עד למעלה מראשו כמנהג הרוכלים, ובתוך הסדין היה מכניס כסף רב לחלק לעניים. איש לא חשב שמדובר ברב העיר שמחלק צדקה, הרבה אף חשבו שמדובר באליהו הנביא בכבודו ובעצמו המחלק צדקה, שהרי כסף זה היה מגיע לפתח ביתם בדיוק לאחר ההבדלה כשמסיימים לשיר "אל אליהו" המדבר בשבחו של אליהו הנביא.

חלפו שנים ו"אליהו הנביא" המשיך לסייע לעניים הנכונים בכל

האדם לקרב הגאולה השלימה, היא על ידי שמרגיש גלות הנפש ומתחיל למאוס בגלות הנפש, מלהיות שקוע במצרים דהיינו בענייני עולם הזה, ואזי יתקיים "והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים".

(תפארת למשה)

זכות אזרח בגלות...

מסופר על ה"חתם סופר", שכאשר העניק מלך אוסטריה שיווי זכויות לתושבי המדינה היהודים. והיו כל ישראל שמחים וחוגגים את המאורע בשמחה רבה, ראו תלמידיו והנה רבם בוכה, אמרו לו: רבנו מדוע כל העם שמחים ואתה בוכה? אמר להם: אמשול לכם משל: היה מלך אדיר ונאור שהיה לו שר גדול שהמלך היה מקרבו ומחבבו. לימים חטא שר זה ונתחייב ראשו למלכות, אלא שהמלך היה חנון ורחום ומרבה לסלות, לפיכך לא ביצע את גזר הדין והחליף את עונש השר במאסר לזמן בלתי קצוב. ואף הבטיח לו, כי לקץ הימים רחם ירחמנו וישחרר אותו. נמסר השר למפקד

בית הסוהר, והלה השליכו באכזריות לתוך בור חשוך מלא עקרבים ונחשים, ישב השר בכלאו שבור ורצוץ, אלא שתמיד זכר את הבטחת המלך שישחרר אותו, ותקוה זו חיזקה אותו. לאחר ימים מרובים שמע השר תכונה רבה מסביב לכלאו, נפעמה רוחו בקרבו, כי חשב שהנה הוא משתחרר, ואמנם מיד נפתחה הדלת ושליחי המלך הגיעו ומכושים בידם, ואף בשורה בפיהם, באנו מטעם המלך לנקות את בור כלאך, ואף לקבוע בו חלון כדי להקל את מצוקתך. מששמע השר דבריהם פרץ בבכי גדול, אמרו לו שליחי המלך סבורים היינו שתשמח על הקלה זו, ולבסוף אתה בוכה? אמר להם כל זמן שהייתי במצוקה ידעתי כי ישועתי קרובה לבוא, עכשיו שאתם מתקנים את כלאי יודע אני שגזר עלי לישב בכלא זה ימים רבים.

סיים ה"חתם סופר", חז"ל אומרים: "אם ראית דור שצרות רבות באות עליו כנהר, חכה לו". ואם כן עכשיו שנותנים לנו זכות אזרח בגלות המרה איך לא אבכה?

(סיפורי צדיקים)

מוצאי שבת, עד שהגיע הזמן לסילוקו של צדיק אל בית עולמו בז' אלול תרי"ט, כאשר רבים מלווים אותו.

באותו מעמד גדול הספידו בנו רבי יוסף חיים זצוק"ל, ושם אף גילה להם את הסוד: "דעו לכם, כי אליהו הנביא שחילק צדקות בכל מוצאי שבת במשך שנים רבות, לא היה אלא אבא שלי. בכל מוצ"ש הוא היה יוצא מן הבית לדאוג

לכם שלא תחסר לכם פרנסה לכל ימות השבוע, ואת הסוד הזה

הוא לקח אתו לעולם שכולו טוב, אשריו ואשרי חלקו".

לא לחינם זכה אותו צדיק לבן שהעמיד את כל הדור על רגליו, הלא הוא הרב בן

איש חי זצ"ל, כי מה שהאדם עושה- לעצמו הוא עושה.



שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבי



טיפול זוגי (חלק א')

להיכנס לחדר הייעוץ בלי יועץ

בסיעתא דשמיא אנחנו מתחילים נושא חדש, לא עוד נושא, אלא מסע ייחודי שבכווחו להפוך לנו את החיים. בסדרת השיעורים הזו נכנסים לחדר הייעוץ, אלא שאין יועץ - היועצים הם אתם! כאן, אתם היועצים - בלי מתווכים, בלי אשמה, רק עם אמת, רגש ואחריות - נלמד לבנות את הקשר מבפנים, יחד.

במהלך השבועות הקרובים נציג דרך לאבחון שורש הבעיה שלכם, וכן את המקומות הצריכים עבודה, תיקון, שדרוג והעצמה של הקשר שלכם - בצורה יסודית, עם תובנות, כלים מעשיים, מצבים חיים מתוך הבית ומפתחות לשינוי אמיתי ולבניית חיי נישואין מאושרים.

הדברים שיובאו כאן אינם תחליף לייעוץ בעת הצורך, ויש מקרים שבהם חובה לערב עין מקצועית מבחוץ. עם זאת, יש ערך עצום כשהעבודה נעשית ביניכם - בלי מתווך, בלי יועץ, בלי שופט חיצוני. לפעמים, כשזוג לוקח אחריות ומתחיל לנוע, מתרחשים מהלכים עמוקים בהרבה.

שני יתרונות עיקריים לעבודה זוגית ללא יועץ: ראשית, רק בני הזוג מכירים לעומק את הקשר והצרכים שלהם אין מי שמכיר את הקשר ואת הנפשות הפועלות זה של זו יותר מהזוג עצמו. אתם יודעים את הסיפור כולו - לא רק את הסימפטומים, אלא את הרקע, הפגיעות, הרצונות והכאב. אתם מכירים את האישיות אחד של השנייה מכף רגל ועד ראש; שנית, התמודדות משותפת מחזקת את המסוגלות והקשר בצורה ששום יועץ לא יכול לבנות.

הכל תלוי בדבר אחד - רצינות!

אל כיון שהדברים קצת מורכבים אנו חייבים לתת כלים, שיעזרו לנו להבטיח את הצלחת התהליך...

במשך השנים התגבשה אצלנו תובנה פשוטה ובהירה: לפני שנכנסים לעומק הבית, יש אמת אחת שחובה לשים על השולחן. פעמים רבות נשאלנו: "יצא לך להיתקל בסיפור כמו שלנו?", "האם נראה לך שלמצב שלנו יש פתרון? יש לנו סיכוי?!", "פעם הצלחתם לעזור לזוג עם בעיות כמו שלנו?". [לעיתים נדמה לנו שרק אצלנו קשה, ורק אצלנו יש בעיות אך רבים מסתירים את הקושי מאחורי חיוכים ופעמים שבמצב קשה הרבה יותר]. והתשובה לשאלות האלה, והתובנה שהגענו אליה הוא - לא סוג הבעיה הוא שמכריע. לא עומק הקושי, לא מורכבות הסיפור. יש זוגות עם קשיים כבדים שמצליחים להתרומם, ויש עם קשיים קלים הרבה יותר - שנותרים תקועים. **המדד האמיתי הוא אחד רצינות - מחויבות לתהליך, נכונות לעבוד, לתקן ולהשתנות.**

הן האמת שרבותינו כמוכן שכבר הכירו היטב את היסוד הזה. בהגמרא

(מסכת גיטין צ:): אומרת על אדם המגרש את אשתו שה'מזבח מוריד עליו דמעות'? (גיטין צ:): - מה הקשר בין מדוע המזבח דווקא מוריד עליו דמעות?! אומרים בעלי המוסר - מה עושים על המזבח?! על המזבח מקריבים, הזוג הזה לא רצה להקריב, לא רצו להעמיד את הקשר לפני הכל, לפי הרצונות, לפני ההרגלים, לפני האנוכיות, ולכן המזבח בוכה עליהם! חידוש מצמרר ונוגע במקומות העמוקים ביותר בבית היהודי.

והדברים מוכחים מחקרית. מחקרים עולמיים שנמשכו עשרות שנים וכללו אלפי זוגות, שחקרו בדיוק את התופעה הנ"ל - למה זוג אחד מצליח - להשתנות, לבנות, לשפר, לשקם ולהעפיל את רמת הזוגיות למקום אחר, מבעוד זוג אחר נשאר 'תקוע'. וכמצופה גם הם מצאו מסקנה ברורה וחד משמעית - המשתנה היחיד שחווה הצלחה זוגית לאורך זמן - רמת הרצינות שהתהליך נעשה בה. לא הבעיה, לא עומק הקשיים, לא מורכבות הסיפור - אלא ההשקעה והעמדת הדברים במקום הראוי בסדר העדיפויות.

קודם שיוצאים למסע זוגי, עלינו לעצור ושאול את עצמנו: באילו 'כלי רצינות' נצטייד כדי להבטיח תהליך מוצלח ומשמעותי? מסע זוגי איננו מתחיל במילים - הוא מתחיל בהכנה. כלי ההתמודדות שיכין הם אלו שיכריעו את הצלחת המסע:

- א. החלטת פנימית כנה ואמון בתהליך** - לא "ננסה מה יש להפסיד" - אלא החלטת ברורה, והתמסרות לתהליך.
- ב. זיהוי סדרי עדיפויות מחדש** - להעמיד את הבית במקום הראשון. לפני העבודה, לפני החברים לפני הטלפון, לפני הכל...
- ג. מוכנות לשינוי עצמי** - לא "שהצד השני ישתנה", אלא: גם אני מוכן להשתנות. והבנה שהשינוי מתחיל ממני ולא משום אדם אחר.
- ד. נכונות להקרבה אמיתית** - לפעמים זה ידרוש לוותר על נוחות, לוותר על זמן, לוותר על רצונות, לוותר על דברים שבדרך כלל היינו מתעכבים עליהם אך אנחנו מבינים שזה לא הזמן עכשיו.
- ה. נכונות לקחת אחריות** - לא להתעסק בהאשמות ולא במי צודק, להתעסק בדברים שאני צריך לתקן ולשפר ולא במה שהצד השני. במקום מי אשם, מה אני יכול לתרום לפיתרון!
- ו. עקביות** - לא פעולה של רגע, לא התלהבות חד-פעמית. מסע של שינוי דורש התמדה: יום ועוד יום, צעד אחר צעד.
- ז. לא 'לשבור כלים'** - לא להתייאש מנפילות - לפעמים יש כישלון, אך יש הבדל בין זוגות שנשברים ומאבדים תקווה, לבין כאלה שמבינים שנפילות הן חלק מהתהליך ופשוט ממשיכים הלאה.

בשבוע הבא בע"ה נראה איך מתנהגים למעשה עם הכלים הנ"ל

לבת שלום ואהבה, שמעון שורתי

יש ערך עצום
כשהעבודה
נעשית ביניכם
- בלי שופט
חיצוני...





ההלכות על פי דרכו של מו"ר
מנחם מנדל פרידמאן **עובדיה יוסף** זצוק"ל
ממשיך דרכו הראשון הגדול
מו"ר הרב **יצחק יוסף** שליט"א

בישול בשבת דינים המצויים בימות החורף

חלק א

כמה פוסקים אפילו לא מסיים את בישולו
אלא רק מוסיף בו מעט בישול אסור מהתורה. [ע"י
בהלכ"ב (קצ) מה שהביא בזה].

לכן כיון שאסור לעשות כל פעולה שגורמת לקירוב וזירוז
תבשיל שלא התבשל כל צרכו משום שמקרב בישולו,
והדברים מעשיים בכמה אופנים:

א. שפתח סיר החמין וראה שאינו מבושל כל צרכו [ואפילו רק
חלקו לא מוכן, ולא הולכים בזה אחר הרוב (הלכ"ב קצא)]. **אסור להחזיר את
המכסה** ואפילו פתחו לרגע אחד, וכל שכן לא להניח עליו מכסה
מתחילה.

ב. אסור **להניח כיסוי** (כגון מגבת או שמיכה) על סיר החמין וכן
להוסיף כיסוי על הכיסוי.

ג. אסור **להזיזו למקום חם** יותר בפלטה. [ע"פ הנ"ל וכן הוא בשולחן ערוך ברנ
סע"ד]

ד. אסור **ליטול מהתבשיל במצקת או בכף** ואפילו הסירו
הקדירה כל שהיד סולדת אסור [שו"ע סע"ה וע"י בב"י והאחרונים האם זה דאור' או
דרכנו וע"י חזו"ע ד (שננו שנו שסב ילקו"י שבת ג' שנו קפו הלכה ברורה (כ"ה ריח))]

וכתב בשו"ת **אור לציון** (ב, יז, ט) שאם החזיר את המכסה, צריך
להוציא את הסיר מהאש או להסיר את המכסה כדי למנוע תוספת
בישול. (וכן בשאר הדברים שעשה אם יכול לתקן יתקן).

ומי שעשה אחד מהדברים הנ"ל אין החמין או התבשיל
נאסרים בדיעבד כל שהתבשל כמאכל בן דרוסאי משום
שהנאה ממלאכת שבת אסור מדרבנן, ניתן לסמוך על
הפוסקים המתירים.

בת שלום, שמעון שרית!

להערות והארות: 055-6700235

**קירוב וזירוז בישול של מאכל שאינו התבשל
כל צרכו: ? האם מותר להניח/להחזיר מכסה של
סיר חמין באופן שאינו מוכן כל צרכו? ? האם מותר
להוסיף כיסוי עליו או להזיזו בפלטה ממקום למקום?
הדין אם מסופק האם מבושל כל צרכו.**

בשבת ישנו כלל יסודי: מאכל שלא התבשל עד כל
צרכו – אסור לגרום להמשך הבישול שלו, אפילו מעט
כלל זה מבואר בשולחן ערוך בסימן שיח סעיף ד. וכלל זה
יתפוס אותנו לא מעט פעמים ובפרט בימינו החורף וכמו
שנראה. ומאכל שהתבשל כל צרכו יש חילוק בין דבר לח
כמרק לבין דבר יבש כאורז וכיוצא בזה. (ויש בזה אריכות בדינים ואנו
נעסוק בדבר יבש).

נחלקו הראשונים בתבשיל שנתבשל חלקית, וראוי להיאכל על
ידי הדחק, ('בן דרוסאי') האם שייך בישול בשבת במה שמוסיף בו
בישול. ולדעת **מרן השולחן ערוך** (שיח סע"ד), אסור להוסיף לבשלו,
או לעשות כל פעולה שגורם לקירוב בישולו. ואין חילוק בדבר
בין תבשיל יבש לתבשיל לח.

ואפילו המאכל כמעט מבושל לגמרי מכל מקום כיון שאינו
מבושל כל צרכו להיאכל לרוב בני האדם, הגומר בישולו חייב
משום מבשל. [כ"כ במ"ב (כו) בשם הגר"א ושכן מוכח ברמב"ם וכו"פ בהלכ"ב (קצא)] ולדעת

לוח השיעורים

במרכז הרוחני **מחנה אפרים**
עם הרב **אפרים שרבי** שליט"א



בס"ד



יום ה'

19:30-20:15

אור חכמי ספרד
תורת מנחם מנדל פרידמאן
הרב בן ציון, הרב עטייה ועוד



יום ד'

19:30-20:15

הלכה בעיון
מקורות, שיטות הפוסקים
ויישום הלכה בחיים



יום ג'

19:30-20:15

קריינא דאיגרתא
מכתבי הסטייפלר זצ"ל
חיזוק עמוק לנפש



יום ב'

19:30-20:15

הלכה למעשה
הלכה אקטואלית
ופסיקה יומית



יום א'

20:30-21:15

השיעור המרכזי
אמונה, עבודת הלב
ותיקון המידות



הלב פתוח לכולם
מחכים לכם



במרכז הרוחני **מחנה אפרים**
רח' האלמוג 2 גילה ירושלים

בימים ב'-ה': מיד לאחר השיעור > תפילת ערבית